

Ruimtewezens krijgen de ruimte

Toneelspelen, muziek maken, zingen en decors bouwen met een grote groep mensen met een lichte verstandelijke beperking, wat een feest is dat! Hier volgt een reportage over een oefenavond in het muziektheater bij de Stichting Kunstzinnige Vorming ToBe te Dordrecht.

Tekst en foto's: Irene Muller-Schoof



► Iedere maandagavond stoppen de taxibusjes voor de deur van locatie Berckepoort, om daar zo'n veertig enthousiaste mensen met een (licht) verstandelijke beperking af te zetten. Zij komen om toneel te spelen bij de spelgroep, muziek te maken bij de muziekgroep of om te schilderen en te werken aan het decor bij de tekengroep. Vanavond is het spannend, want de kostuums gaan gepast worden bij de spelgroep. Onder het toezicht van de speldocenten Marja Meijerink en Ineke Vink verkleden 15 spelers zich in de bijzondere ruimtepakken, die Hanneke, vrijwilligster en moeder van een van de deelnemers, verzorgd heeft. Met behulp van de vrijwilligers loopt alles gesmeerd: Sjanie poseert trots met een kroon en tulpen rokken als koningin van Venus, Jacco staat statig met zijn stok als wachter te poseren en Joop is met een sikkelvorm op zijn hoofd de trotse baas van de maan. Het is wel duidelijk dat het thema van dit jaar ruimtereizen is.

Fantaseren

Elk jaar werkt de groep docenten een thema uit dat gestalte krijgt in een grote eindvoorstelling in Schouwburg Kunstmin. In oktober 2008 begonnen de drie groepen. Gedurende 24 maandagavonden spelen, musiceren en schilderen de deelnemers met elkaar onder professionele begeleiding. In de toneelgroep wordt door te improviseren op een thema naar een toneelstuk toe gewerkt. Remy Balistreri, die als stagemanager de groep ondersteunt, vindt dit het allerleukste onderdeel. Waar denken de toneelspelers aan als je het hebt over reizen door de

ruimte? Al snel wordt er aan een raket gedacht, net als aan planeten, sterren en de maan. Met elkaar fantaseren ze over hoe het leven op de planeten is, en dat zorgt voor hilarische momenten. Op Venus is het heel relaxt, daar is een hippysfeer. Daar is iedereen lief voor elkaar en je kunt er heerlijk slapen. Er worden ook slaappilletjes uitgedeeld en koningin Sjanie neemt alvast een voorproefje in haar stoel op het podium. Op Mars gaat het er anders aan toe, want dat is een oorlogsplaneet. 'Op Mars moet je niet zijn, daar word je zo bang', vindt Sandra, een van de speelsters.

Megaraket

In het tekenatelier, dat onder de verantwoordelijkheid van teken docent en activiteitenbegeleider Tonny van der Linden valt, werken vrijwilligers Betty en Dorien met de deelnemers aan de decorstukken. Na afloop van iedere bijeenkomst met de deelnemers komen de docenten bij elkaar om te overleggen. Ze bespreken dan wat er in de diverse groepen is gebeurd en gedaan, en hoe verder te borduren op het thema. De verhaallijn is nu wel klaar, een maand voor de uitvoering van het muziektheaterstuk. Op Aarde bij het kantoor van de NASA zijn een paar collega's verdwenen. Die moeten natuurlijk gezocht worden. Daarom moet er een raket worden gelanceerd die in de ruimte op zoektocht gaat. De raket bezoekt diverse planeten en de maan. Met deze verhaallijn gaan de muziekdocenten en Tonny weer aan de slag. In het atelier staat inmiddels een veelkleurige, vier meter hoge

raket. Tonny overlegt met de medewerkers van het theater Kunstmin, die hem erop wijzen dat de raket wel erg hoog is. De raket moet omhoog worden gehesen en dat is een secuur werkje. Deze raket gaat dus niet zo'n heel grote reis maken. Van dezelfde mensen krijgt Tonny bruikbare tips voor de decorbouw. Decorstukken met goud en zilver blijken niet handig te zijn door de belichting van het podium. In de zaal zie je er namelijk niets van. Dit soort kennis is nuttig om van tevoren te weten, zodat Tonny haar plannen daarop kan afstemmen. In het atelier liggen grappige ruimtehoofddekseksels van papiermaché. Pirooska zit er rustig alleen te werken en schildert bijzonder kleurrijke schalen. Met engelengeduld schildert zij fantasiefiguren. Ze geeft ze prachtige felle kleuren en stippen in de traditie van Corneille. Zij heeft al eens met groot succes geëxposeerd met haar vrolijke werkstukken. De tekengroep maakt ook projecties, die op een groot scherm in het theater worden afgebeeld. Vorig jaar werden er bijvoorbeeld flessen geprojecteerd dat de suggestie van een bar op het podium gaf. Nu wil men iets doen met planeten in het decor, waardoor de toeschouwer zich in de ruimte waant. De decorgroep heeft nog een maand de tijd om hiervoor iets leuks te verzinnen.

Maak het spannend

In de muziekgroep oefent men hard aan het slotnummer. Muziekdocenten Nahim Acvi (piano) en Case Brandt (gitaar) krijgen instrumentele hulp van een paukenist en een fluitist.

Iedereen zingt uit volle borst het refrein mee: 'Opstaan, banaan, wij gaan naar de maaaaaan!' Alle deelnemers doen lekker mee, of iemand nou het syndroom van Down heeft of het syndroom van Asperger. Dat maakt niet uit, voor iedereen is er een plek. Als je niet goed kunt staan, kun je bijvoorbeeld wel bij de muziekgroep terecht, want zittend musiceren gaat natuurlijk ook. Nahim en Case proberen in de muziek diverse sferen en emoties tot uitdrukking te brengen. Met het aftellen voor de lancering van de raket vraagt Nahim bijvoorbeeld om het spannend te maken. Hoe doen de zangers dat? Door langzamer te gaan en met nadruk af te tellen lukt het om die oplopende spanning over te brengen op het publiek: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, handen in de lucht en applaus. Tijd voor de ontleding. Tijd voor een pauze. Uitrusten van de inspanningen die het repeteren met zich meebrengt.

Nieuwe mensen

Voor de cursus Muziektheater is Stichting ToBe op zoek naar jonge enthousiaste mensen met een (lichte) verstandelijke beperking, die willen leren toneelspelen, muziek maken of schilderen en decor maken. In oktober begint weer een nieuwe cyclus, maandagavond van 19.30 tot 21.30 uur, locatie: Berckepoort, Voorstraat 220, Dordrecht.

Voor meer informatie:
Stichting ToBe: www.stichtingtobe.nl/muziektheater;
www.nzco.nl.

Met dank aan Tony van der Linden, Nahim Avci, Remy Balistreri, Marja Meijerink, Ineke Vink en Case Brandt.



Alle groepen verzamelen zich in de kantine voor een versnapering. Deelnemers zoeken elkaar op en praten honderduit. Anderen vinden het fijner om vanuit een stoel de bezigheden gade te slaan. Het is een gezellige ontmoeting tussen de drie creatieve groepen en er heerst een uitgelaten sfeer. Joop is vandaag jarig. Hij mag op de stoel en straalt als de zon als hij uitbundig wordt toegezongen.

Brainstormen

Na de pauze komen alle groepen samen in de theaterzaal, want er wordt gebrainstormd over de naam van het muziektheaterstuk. Dat is een uitdaging met veertig mensen in de zaal, dus Case heeft al wat voorwerk gedaan. Hij noemt wat titels op om de creativiteit bij de deelnemers los te maken. Marjolein vindt *Dansende ruimtewezens* een mooie titel, Ronald verzint: *Het is mijn ruimteschip*. Uiteindelijk kiezen de

docenten voor de titel: *Als je een raket hebt, dan gaat 'ie toch naar de ruimte?*

Als laatste onderdeel deze avond oefenen alle groepen het slotnummer met elkaar. Grote hilariteit ontstaat wanneer soliste Yvette haar tekst helemaal kwijt is.

Tijdens de repetitie in het muzieklokaal kende ze alles nog uit haar hoofd. De tekst komt al snel uit de zaal aangedragen en vol enthousiasme wordt het maanlied weer ingezet. Als het langzaam stil wordt na de laatste klanken van het lied, weet iedereen hoe laat het is: tijd om naar huis te gaan. De groep maakt zich gereed voor de taxibusjes, die een voor een komen voorrijden in de uitgestorven winkelstraat. De laatste deelnemer wordt uitgezwaaid en de docenten komen nog even samen. Ze buigen zich over verder te nemen stappen om hun ruimtewezens 14 april op het podium van Kunstmin de ruimte te geven. ◀